Høgskolen i Telemark

Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN

I

824 Internasjonal økonomi

4. 12. 2001

Tid: 4 timer (09.00 - 13.00)

Målform: Bokmål og nynorsk

Sidetall: 5 (inkludert denne forsiden)

Hjelpemiddel: Kalkulator uten eller med tømt minne

Merknader: Ingen

Vedlegg: Ingen

BOKMÅL

Oppgave 1 (25 %)

Innenlands etterspørsel etter et gode er gitt ved

$$Y = 150 - p$$

der p er produktprisen og Y er etterspurt produktmengde. Tilbudet fra produsentene innenlands av det samme godet er gitt ved:

$$X = 2p$$

der X er tilbudt produktmengde.

a) Bestem markedslikevekten under autarki (ingen internasjonal handel). Illustrer og forklar prisdannelsen.

b) Hva skjer med innenlands produksjon og forbruk og eksport/import om det åpnes for fri handel til en gitt verdensmarkedspris lik 75 i dette markedet?

c) Beregn endringene i produsent-, konsument- og samfunnsøkonomisk overskudd ved overgangen til fri handel (med verdensmarkedspris 75). Angi mulige mangler/feilkilder ved en slik partiell markedsanalyse av gevinster forbundet med internasjonal handel.

d) Anta at produsentene innenlands slår seg sammen og danner et monopol som kan prisdiskriminere mellom salg innenlands og salg på verdensmarkedet (med verdensmarkedspris 75). Hva må til for at slik prisdiskriminering skal være mulig og lønnsom for monopolet? Vis at grenseinntekten, GI, ved salg hjemme er gitt ved

$$GI = 150 - 2Y,$$

og at grensekostnadene, GK, er gitt ved

$$GK = X/2.$$

Bruk disse opplysningene til å bestemme optimalt salg hjemme og ute for monopolet når det søker størst mulig fortjeneste.

Oppgave 2 (30 %)

Betrakt to land, α og β, og to goder: gode 1 og gode 2. Vi har følgende opplysninger om ressursbruk per produsert enhet for de to godene i de to landene:

	Land	
Gode	α	β
1	1	5
2	2	3

a) Bestem landenes absolutte og komparative fortrinn.

b) Forklar at under visse betingelser vil bytteforholdet (prisforholdet) mellom gode 1 og gode 2 bli ½ i land α og 5/3 i land β når det ikke er handel mellom landene.

c) Anta at det åpnes for fri internasjonal handel og at det internasjonale bytteforholdet blir lik 1. Hvem vil produsere hva og hvorfor?

d) Forklar at ressurseierne i begge land vil tjene på den frie handelen mellom landene. Beregn gevinstene når det handles 10 enheter av gode1 mellom de to landene. (Gå ut fra at eksportverdien = importverdien og at det internasjonale bytteforholdet fortsatt = 1.)

e) Hva kan tenkes å skje om det dukker opp et tredje land med de samme produktivitetsforhold som i land β og også dette tredje landet deltar i den internasjonale handelen?

Oppgave 3 (25 %)

a) Hva menes med henholdsvis skjermet og konkurranseutsatt næringsvirksomhet. Gi eksempler på hver av disse.

b) Hva menes med internasjonal konkurranseevne? Er det alltid ønskelig å bedre denne?

c) Hvordan kan økt produktivitet i for eksempel offentlig sektor bidra til å styrke den internasjonale konkurranseevnen?

d) Hva menes med kjøpekraftsparitet? Hvordan vil du forklare at tjenester gjennomgående er dyrere i rike enn i fattige land, mens varer som klær og elektriske artikler har et mer ensartet prisnivå, når vi regner prisene i samme valuta?

Oppgave 4 (20 %)

a) Hva menes med næringsintern internasjonal handel, og hvordan kan stordriftsfordeler på bedriftsnivå forklare dette fenomenet? Forklar ulike gevinster forbundet med næringsintern internasjonal handel.

b) Hva menes med næringsklynger, og hva kan forklare slike? Diskuter sammenhengen mellom komparative fortrinn og næringsklynger.

NYNORSK

Oppgåve 1 (25 %)

Innanlands etterspurnad etter eit gode er gjeve ved

$$Y = 150 - p$$

der p er produktprisen og Y er etterspurt produktmengde. Tilbodet frå produsentane innanlands av det same godet er gjeve ved:

$$X = 2p$$

der X er tilbydd produktmengde.

a) Finn marknadslikevekta under autarki (ingen internasjonal handel). Illustrer og forklar prisdanninga.

b) Kva skjer med innanlands produksjon og forbruk og eksport/import om det blir opna for fri handel til ein verdsmarknadspris lik 75 i denne marknaden?

c) Berekn endringane i produsent-, konsument- og samfunnsøkonomisk overskot ved overgangen til fri handel (med verdsmarknadspris 75). Angi moglege manglar/feilkjelder ved ein slik partiell marknadsanalyse av vinster forbundet med internasjonal handel.

d) Gå ut frå at produsentane innanlands slår seg saman og dann eit monopol som kan diskriminere pris mellom sal innanlands og sal på verdsmarknaden (med verdsmarknadspris 75). Kva må til for at slik prisdiskriminering skal være mogleg og lønsam for monopolet? Vis at grenseinntekta, GI, ved sal heime er gjeve ved

$$GI = 150 - 2Y,$$

og at grensekostnadene, GK, er gjeve ved

$$GK = X/2.$$

Bruk desse opplysningane til å bestemme optimalt sal heime og ute for monopolet når det søker størst mogleg forteneste.

Oppgåve 2 (30 %)

Sjå på to land, α og β, og to gode: gode 1 og gode 2. Vi har følgjande opplysningar om ressursbruk per produsert eining for de to goda i dei to landa:

	Land	
Gode	α	β
1	1	5
2	2	3

a) Avgjer landas absolutte og komparative føretrinn.

b) Forklar at under visse føresetnader vil bytteforholdet (prisforholdet) mellom gode 1 og gode 2 bli ½ i land α og 5/3 i land β når det ikkje er handel mellom landa.

c) Gå ut frå at det vert opna for fri internasjonal handel og at det internasjonale bytteforholdet blir lik 1. Kven vil produsere kva og kvifor?

d) Forklar at ressurseigarane i både landa vil tene på den frie handelen mellom landa. Berekn vinstane når det handlas 10 einingar av gode1 mellom de to landa. (Gå ut frå at eksportverdien = importverdien og at det internasjonale bytteforholdet framleis = 1.)

e) Kva kan tenkjas å skje om det dukkar opp eit tredje land med de same produktivitetsforhold som i land β og også dette tredje landet tek del i den internasjonale handelen?

Oppgåve 3 (25 %)

a) Kva meines med skjerma og konkurranseutsett næringsverksemd. Gje døme på kvar av desse.

b) Kva meines med internasjonal konkurranseevne? Er det alltid ønskjeleg å betre denne?

c) Korleis kan auka produktivitet i til dømes offentleg sektor føre til at den internasjonale konkurranseevna vert betra?

d) Kva meines med kjøpekraftsparitet? Korleis vil du forklare at tenester gjennomgåande er dyrare i rike enn i fattige land, mens varer som klede og elektriske artiklar har eit meir einsarta prisnivå, når vi reknar prisene i same valuta?

Oppgåve 4 (20 %)

a) Kva meines med næringsintern internasjonal handel, og korleis kan stordriftsfordelar på bedriftsnivå forklare dette fenomenet? Forklar ulike vinster forbundet med næringsintern internasjonal handel.

b) Kva meines med næringsklynger, og kva kan forklare slike? Diskuter samanhengen mellom komparative føretrinn og næringsklynger.